

Συμβούλιο
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Βρυξέλλες, 23 Ιουνίου 2022
(OR. en)

Διοργανικός φάκελος:
2022/0195(COD)

10607/22
ADD 2

ENV 656
CODEC 1007
IA 104
CLIMA 317

ΔΙΑΒΙΒΑΣΤΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Αποστολέας:	Για τη Γενική Γραμματέα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, η κα Martine DEPREZ, Διευθύντρια
Ημερομηνία Παραλαβής:	23 Ιουνίου 2022
Αποδέκτης:	Γενική Γραμματεία του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης
Αριθ. εγγρ. Επιτρ.:	SWD(2022) 168 final
Θέμα:	ΕΓΓΡΑΦΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΤΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΗΣ ΕΚΘΕΣΗΣ ΕΚΤΙΜΗΣΗΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ που συνοδεύει το έγγραφο πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την αποκατάσταση της φύσης

Διαβιβάζεται συνημμένως στις αντιπροσωπίες το έγγραφο - SWD(2022) 168 final.

σνημμ.: SWD(2022) 168 final

Βρυξέλλες, 22.6.2022
SWD(2022) 168 final

ΕΓΓΡΑΦΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΤΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ
ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΗΣ ΕΚΘΕΣΗΣ ΕΚΤΙΜΗΣΗΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ

[...]

που συνοδεύει το έγγραφο

πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου
για την αποκατάσταση της φύσης

{COM(2022) 304 final} - {SEC(2022) 256 final} - {SWD(2022) 167 final}

Δελτίο συνοπτικής παρουσίασης (έως 2 σελίδες)
Εκτίμηση επιπτώσεων του νομοθετήματος για την αποκατάσταση της φύσης
A. Ανάγκη ανάληψης δράσης
Ποιο είναι το πρόβλημα και γιατί αποτελεί πρόβλημα σε επίπεδο ΕΕ;
<p>Το γενικό πρόβλημα είναι ότι η απώλεια βιοποικιλότητας και η υποβάθμιση των οικοσυστημάτων συνεχίζονται με ανησυχητικό ρυθμό. Όπως περιγράφεται στην Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία, πρόκειται για μία από τις μεγαλύτερες απειλές που θα αντιμετωπίσει η ΕΕ τις επόμενες δεκαετίες, διότι η κοινωνία και η οικονομία μας εξαρτώνται σε μεγάλο βαθμό από τα οφέλη που παρέχουν τα υγιή οικοσυστήματα. Οι γεωπολιτικές εξελίξεις στην Ευρώπη έχουν υπογραμμίσει την ανάγκη διαφύλαξης της ασφάλειας και της ανθεκτικότητας των συστημάτων τροφίμων και, επιπλέον, η κλιματική αλλαγή και η απώλεια βιοποικιλότητας συνιστούν σημαντικές μακροπρόθεσμες απειλές για την παραγωγικότητα της γεωργίας. Η αποκατάσταση της φύσης λειτουργεί ως ασφαλιστήριο συμβόλαιο για τη διασφάλιση της μακροπρόθεσμης βιωσιμότητας και ανθεκτικότητας της ΕΕ σε διάφορους οικονομικούς τομείς. Ωστόσο, μέχρι σήμερα, η αποκατάσταση των οικοσυστημάτων σε ολόκληρη την ΕΕ υπήρξε σε μεγάλο βαθμό ανεπαρκής για την αντιμετώπιση των προκλήσεων αυτών και τα οικοσυστήματα εξακολουθούν να υποβαθμίζονται. Αν και υπάρχουν συγκεκριμένες πολιτικές που συμβάλλουν στην αποκατάσταση των οικοσυστημάτων, παρατηρούνται πολλές ελλείψεις: η έλλειψη ειδικών στόχων στην υφιστάμενη νομοθεσία, όπως η οδηγία για τους οικοτόπους, το γεγονός ότι πολλά οικοσυστήματα (όπως τα δάση και τα γεωργικά οικοσυστήματα) δεν καλύπτονται πλήρως από τη νομοθεσία και η ανεπάρκεια των εθελοντικών στόχων που τέθηκαν στο παρελθόν. Συνολικά, οι προσπάθειες μέχρι σήμερα δεν έχουν οδηγήσει σε επαρκή αποκατάσταση στην κλίμακα και στο επίπεδο προσπάθειας που απαιτείται.</p>
Τι θα πρέπει να επιτευχθεί;
<p>Ο ειδικός στόχος είναι η αποκατάσταση των υποβαθμισμένων οικοσυστημάτων σε ολόκληρη την ΕΕ (π.χ. υγρότοποι, δάση, θαλάσσια οικοσυστήματα, γεωργικά οικοσυστήματα, ποτάμια και λίμνες και αλλουβιακοί οικότοποι), και ιδίως εκείνων που διαθέτουν τις μεγαλύτερες δυνατότητες δέσμευσης και αποθήκευσης άνθρακα, και η πρόληψη και μείωση των επιπτώσεων των φυσικών καταστροφών. Αυτό αναμένεται να συμβάλει στη διασφάλιση ότι η βιοποικιλότητα της ΕΕ βρίσκεται σε πορεία ανάκαμψης έως το 2030 και ότι θεσπίζονται μέτρα αποκατάστασης για όλα τα οικοσυστήματα της ΕΕ που χρήζουν αποκατάστασης έως το 2050. Η ευθύνη επίτευξης του στόχου εναπόκειται στην ΕΕ και τα κράτη μέλη. Οι επιχειρησιακοί στόχοι είναι οι εξής: α) η θέσπιση νομικά δεσμευτικών στόχων για την αποκατάσταση των οικοσυστημάτων και τη διατήρησή τους σε καλή κατάσταση, ενεργώντας συμπληρωματικά με υφιστάμενα νομικά μέσα· και β) η θέσπιση ενός αποτελεσματικού πλαισίου εφαρμογής όπου τα κράτη μέλη αναπτύσσουν εθνικά σχέδια αποκατάστασης σχετικά με τον τρόπο επίτευξης των στόχων, στα οποία περιγράφουν τις αξιολογήσεις της κατάστασης, τον σχεδιασμό αποκατάστασης, την υποβολή εκθέσεων και τη χρηματοδότηση. Η Επιτροπή θα επανεξετάζει τα σχέδια και κατά περιόδους θα αξιολογεί την πρόοδο.</p>
Ποια είναι η προστιθέμενη αξία της δράσης σε επίπεδο ΕΕ (επικουρικότητα);
<p>Υπάρχει προστιθέμενη αξία σε επίπεδο ΕΕ λόγω του διασυννοριακού χαρακτήρα της υποβάθμισης των οικοσυστημάτων. Με βάση την υφιστάμενη νομοθεσία της ΕΕ, απαιτείται συντονισμένη και συνεκτική δράση ώστε να επιτευχθούν σημαντικά επίπεδα αποκατάστασης και να δοθεί στην ΕΕ η απαραίτητη αξιοπιστία να διαδραματίσει ηγετικό ρόλο στην παγκόσμια σκηνή.</p>
B. Λύσεις
Ποιες είναι οι επιλογές για την επίτευξη των στόχων; Υπάρχει προτιμώμενη επιλογή ή όχι; Αν όχι, γιατί;
<p>Επιλογή 1: το βασικό σενάριο προϋποθέτει την εφαρμογή της στρατηγικής για τη βιοποικιλότητα με ορίζοντα το 2030 και των σχετικών ενωσιακών και εθνικών πολιτικών, χωρίς θέσπιση νομικά δεσμευτικών στόχων αποκατάστασης. Επιλογή 2: ένας πρωταρχικός νομικά δεσμευτικός στόχος για την αποκατάσταση των οικοσυστημάτων στην ΕΕ έως το 2050. Επιλογή 3: σειρά ειδικών ανά οικοσύστημα, νομικά δεσμευτικών στόχων</p>

<p>και υποχρεώσεων για την αποκατάσταση ευρέος φάσματος οικοσυστημάτων έως το 2030, το 2040 και το 2050 (π.χ. υγρότοποι, δάση, θαλάσσια οικοσυστήματα, γεωργικά οικοσυστήματα, ποτάμια και λίμνες και αλλουβιακοί οικότοποι). Πρόσθετοι στόχοι για τα οικοσυστήματα για τα οποία δεν υπάρχουν ακόμη διαθέσιμες επαρκείς πληροφορίες μπορούν να θεσπιστούν σε μεταγενέστερα στάδια με βάση μεθοδολογία σε επίπεδο ΕΕ. Επιλογή 4: αποτελεί υβρίδιο των επιλογών 2 και 3: ένας πρωταρχικός στόχος για την προώθηση συνολικής προόδου που υποστηρίζεται από νομικά δεσμευτικούς, ειδικούς ανά οικοσύστημα στόχους. Αυτή είναι η προτιμώμενη επιλογή.</p>
<p>Ποιες απόψεις διατύπωσαν τα διάφορα ενδιαφερόμενα μέρη; Ποιος υποστηρίζει την κάθε επιλογή;</p>
<p>Τα ενδιαφερόμενα μέρη υποστηρίζουν την άποψη ότι πρέπει να γίνουν πολύ περισσότερα σχετικά με την αποκατάσταση, και από νομικής άποψης. Αυτό υποστηρίζουν διάφορες απόψεις υπέρ ενός πρωταρχικού στόχου, καθώς και ειδικών ανά οικοσύστημα στόχων. Ορισμένοι ενδιαφερόμενοι, όπως εκείνοι που εργάζονται στον τομέα των φυσικών πόρων / οικοτόπων σε καθημερινή βάση (ιδίως δασοκόμοι και ορισμένοι χρήστες γης) αμφισβητούν την προστιθέμενη αξία της πρόσθετης νομοθεσίας.</p>
<p>Γ. Επιπτώσεις της προτιμώμενης επιλογής</p>
<p>Ποια είναι τα οφέλη της προτιμώμενης επιλογής (ειδιάλλως, των κυριότερων επιλογών);</p>
<p>Η προτιμώμενη επιλογή 4 θα προσφέρει σειρά από οφέλη. Καταρχάς, θα επιφέρει σημαντικές βελτιώσεις στην κατάσταση της βιοποικιλότητας και στην υγεία των οικοσυστημάτων σε ολόκληρη την ΕΕ. Η σταδιακή προσέγγιση αποφέρει γρήγορα θετικά αποτελέσματα και εξασφαλίζεται επίσης ευρεία κάλυψη μακροπρόθεσμα. Οι βελτιώσεις στην υγεία των οικοσυστημάτων θα οδηγήσουν επίσης σε σημαντικές αυξήσεις στην ικανότητά τους να προσφέρουν πολλά οφέλη, όπως μετριασμό της κλιματικής αλλαγής, πρόληψη και μείωση των επιπτώσεων των καταστροφών, βελτίωση της ποιότητας του νερού, καθαρότερο αέρα, πιο υγιή εδάφη και γενική ευημερία. Η εκτίμηση καταδεικνύει ότι τα οφέλη υπερτερούν κατά πολύ του κόστους. Τα οφέλη από την αποκατάσταση ευρέος φάσματος τυρφώνων, ελών, δασών, χερσοτόπων και λοχμών, λειμώνων, ποταμών, λιμνών και αλλουβιακών οικοτόπων, καθώς και των παράκτιων υγροτόπων του παραρτήματος Ι, μπορούν να εκτιμηθούν σε περίπου 1 860 δις. EUR (με το κόστος να εκτιμάται σε περίπου 154 δις. EUR). Εκτιμώνται επίσης σημαντικά οφέλη για άλλους τύπους οικοσυστημάτων, όπως το θαλάσσιο και το αστικό περιβάλλον, καθώς και για την αποκατάσταση των πληθυσμών των επικονιαστών.</p>
<p>Ποιο είναι το κόστος της προτιμώμενης επιλογής (ειδιάλλως, των κυριότερων επιλογών);</p>
<p>Το κύριο κόστος θα προέλθει από την αποκατάσταση οικοσυστημάτων και τη συντήρησή τους. Κατά τη μετάβαση σε πιο βιώσιμες πρακτικές ενδέχεται να προκύψουν ορισμένες δαπάνες λόγω διαφυγόντων εισοδημάτων, μεταξύ άλλων για γεωργούς, ιδιοκτήτες δασών ή αλιείς· οι εν λόγω δαπάνες θα μπορούσαν να καλυφθούν εν μέρει ή πλήρως από ενωσιακή χρηματοδότηση και άλλες πηγές χρηματοδότησης. Η προτιμώμενη επιλογή συνεπάγεται επίσης διοικητικό κόστος για την ανάπτυξη κοινών συστημάτων παρακολούθησης, την ανάπτυξη και υλοποίηση εθνικών σχεδίων αποκατάστασης και τον έλεγχο της προόδου. Κόστος προκύπτει τόσο σε επίπεδο κράτους μέλους όσο και σε επίπεδο ΕΕ.</p>
<p>Ποιες είναι οι επιπτώσεις στις ΜΜΕ και στην ανταγωνιστικότητα;</p>
<p>Η προτιμώμενη επιλογή θα έχει, ιδιαίτερα μακροπρόθεσμα, θετικές επιπτώσεις για τις επιχειρήσεις που εξαρτώνται άμεσα από τα υγιή οικοσυστήματα (λιγότερες πλημμύρες, ξηρασίες, καλύτερη ποιότητα και ποσότητα νερού, συμμετοχή ΜΜΕ στις δραστηριότητες αποκατάστασης), καθώς και για τις τουριστικές επιχειρήσεις. Αναμένονται κάποιες δαπάνες για τους γεωργούς, τους δασοκόμους και τους αλιείς κατά την αλλαγή της διαχείρισης της γης, από τη μείωση της αλιείας ή λόγω της προσαρμογής της σε νέες πρακτικές.</p>
<p>Θα υπάρξουν σημαντικές επιπτώσεις στους εθνικούς προϋπολογισμούς και στις εθνικές διοικήσεις;</p>
<p>Θα υπάρξει κόστος για την ανάληψη ενεργών προσπαθειών αποκατάστασης, καθώς και για την αγορά γης, την αποζημίωση ιδιοκτητών γης, χρηστών γης ή αλιείων για το πρόσθετο κόστος και τα διαφυγόντα εισοδήματα, καθώς και διοικητικό κόστος για τα κράτη μέλη κατά την ανάπτυξη και εκτέλεση των εθνικών σχεδίων αποκατάστασης. Σημαντικό μέρος του 10 % του ΠΔΠ που προβλέπεται για τη βιοποικιλότητα έως το 2026 μπορεί να</p>

χρησιμοποιηθεί προς στήριξη των κρατών μελών.
Θα υπάρξουν άλλες σημαντικές επιπτώσεις;
Η ΕΕ θα δώσει το παράδειγμα σε διεθνείς διαπραγματεύσεις για τη βιοποικιλότητα, όπως στο πλαίσιο της σύμβασης για τη βιολογική ποικιλότητα. Θα προκύψουν οφέλη απλούστευσης από την ανάπτυξη κοινών μεθοδολογιών παρακολούθησης και την πιθανή επαναχρησιμοποίηση δεδομένων σε άλλα πλαίσια παρακολούθησης των οικοσυστημάτων της ΕΕ. Το νομοθέτημα για την αποκατάσταση της φύσης συμβάλλει επίσης ουσιαστικά στην επίτευξη της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας, μεταξύ άλλων όσον αφορά τους στόχους του νομοθετήματος για το κλίμα, τους κλιματικούς στόχους για το 2030 και τη στρατηγική της ΕΕ για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή.
Αναλογικότητα;
Ένα νομοθέτημα με πρωταρχικό στόχο την αποκατάσταση, σε συνδυασμό με σειρά ειδικών στόχων που καλύπτουν ευρύ φάσμα οικοσυστημάτων, είναι ανάλογο της κλίμακας και του πεδίου εφαρμογής των στόχων που πρέπει να επιτευχθούν.
Δ. Παρακολούθηση
Πότε θα επανεξεταστεί η πολιτική;
Εκτιμάται ότι η νομική πράξη θα τεθεί σε ισχύ το 2023 και θα επανεξεταστεί έως το 2035. Στις τροποποιήσεις θα μπορούσαν να συμπεριληφθούν -πρόσθετοι στόχοι όταν καταστούν διαθέσιμα επαρκή δεδομένα και γνώσεις. Με βάση τα δεδομένα και τις πληροφορίες που καθιστούν διαθέσιμα τα κράτη μέλη σε τακτική βάση, η Επιτροπή αξιολογεί την πρόοδο προς την επίτευξη των στόχων.